

Tomuto názoru lze však přisvědčiti jen s jistou výhradou. Podstatnou složkou dokonaného trestného činu urážky na cti je, že tiskopis závadného obsahu byl sdělen třetí osobě. Proto nastalo ovšem objektivní promlčení (§ 40 tisk. zák.) ohledně všech jednotlivých úkonů obžalovaného, kde v roce 1930 sdělil třetím osobám závadný tiskopis (podle jeho vlastního údaje, že dal v roce 1930 některým osobám větší počet až 50 kusů těchto letáků), nemění to však nic na skutečnosti, že obžalovaný byl podle vlastního doznání původcem onoho letáku ve smyslu § 1 odst. 3 zák. čís. 124/24. S tohoto hlediska bylo by pak posuzovati i další činnost obžalovaného, pokud by totiž bylo prokázáno, že zmíněný leták v roce 1931 (v srpnu nebo v září) skutečně zaslal soukromé obžalobkyni poštou v otevřené obálce opatřené nadpisem »Tiskopis« a podle toho též frankované. Ke skutkové podstatě přečinu podle § 493 tr. zák. se nevyžaduje, by snad celý náklad zhotovených tiskopisů byl rozeslán najednou, nýbrž závadná činnost původce s hlediska § 493 tr. zák. zračí se i v tom, byl-li před všeobecným vydáním tiskopisu odeslán napřed snad i jediný výtisk, nebo byly-li tiskopisy v menším nebo větším počtu postupně rozesílány třetím osobám.

Vychází-li se z těchto úvah v souzeném případě, není vyloučen právní závěr, že se obžalovaný — třebaže ho nelze stíhati pro ony skutky, kde se rozesílání tiskopisů stalo v roce 1930, v důsledku objektivního promlčení (§ 40 tisk. zák.) těchto konkrétních případů —, dopustil přece dalšího přestoupení § 493 tr. zák., pokud i potom (v roce 1931 v srpnu nebo září), ze zásoby tiskopisů mu zbylých zase zaslal třetí osobě třeba i jen jediný tiskopis.

Při urážce na cti spáchané tiskem padá na váhu, že útok na čest stane se přístupným (seznatelným) většímu individuálně neomezenému počtu osob právě v důsledku zvláštního způsobu, jak byl čin spáchán, totiž tiskopisem. Při posuzování činnosti původcovy nezáleží však na tom, zda tento účinek byl skutečně dosažen větší nebo menší měrou. Vždy jde tu o dílčí činnost téhož původce, kterou nelze posuzovati samostatně s hlediska rozšiřovatele podle §§ 7, 10 a 239 tr. zák., po případě podle § 6 tisk. zák., nýbrž s hlediska jeho celkové činnosti, kterou vyvinul i v jiných, byť i již promlčených případech, jako též původce. I v této nahoře uvedené jeho činnosti (v roce 1931) projevuje se pak ona známka »větší publicity« urážky na cti spáchané tiskopisem, jež je právě důvodem přísnější kvalifikace takových urážek jako přečinů. Pokud soud nevyřešil souzený případ z těchto právních hledisek, spočívá jeho rozsudek na mylném výkladu zákona. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by znovu projednal a rozhodl.

Čís. 4932.

Zásada § 4 tr. zák., podle níž trestný čin může býti spáchán i na osobách, které si škodu (jež se jim způsobuje) přejí nebo k ní svolují, má místo i při přečinech a přestupcích. Zásada ta neplatí sice bezvýjimečně, platí však v případech, kde trestním zákonem zapovězený útok

pachatelův směřuje proti právnímu statku, který trestní zákon chrání ve veřejném zájmu i proti vůli osoby skutkem pachatelovým dotčené (na př. jde-li o právní statky života a tělesné bezpečnosti, tedy i zdraví).

Pachatele přečinu § 18 odst. 2 zák. čís. 241/1922 nevyvíňuje okolnost, že ohrožená strana věděla, že je pachatel nakažen, a přes to soulož žádala.

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 565/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. května 1932, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle § 18 čís. 2 zákona o potírání pohlavních nemocí čís. 241/1922 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. Zmatek ten spatřuje v tom, že nalézací soud shledal v činu obžalované obžalobou za vinu dáváním a rozsudkem zjištěním, t. j. v činu záležejícím v tom, že uvedla v únoru 1931 v J. vědomě Karla F-a souložemi v nebezpečí pohlavní nákazy kapavkou, skutkovou podstatu přečinu podle § 18, odst. 2 zák. ze dne 11. července 1922, čís. 241 Sb. z. a n., ač prý tu vpravdě o trestný čin vůbec nejde, an prý F., jak obžalovaná tvrdila, o tom věděl, že je nemocna (nakažena kapavkou), a přes to prý na ní žádal, aby s ním souložila. Z rozhodovacích důvodů vysvětluje, že rozsudek pokládá za zjištěno, že se věc sběhla způsobem obžalovanou tvrzeným, t. j. že obžalovaná ukazovala F-ovi poukázku k léčení a též mu sdělila, že je nakažena, že tedy F. věděl, že je nakažena, a že přes to na ní žádal, aby s ním souložila; neboť rozsudek neoznačuje zodpovídání se obžalované, jímž se v rozhodovacích důvodech obírá, za nevěrohodné, nýbrž praví, že okolnost ta, že F. věděl, že obžalovaná je nakažena, a přes to na ní žádal, aby s ním souložila, je pro posouzení viny obžalované nerozhodná. Stížnost brojí svou námitkou zřejmě proti posléze zmíněnému výroku rozsudkovému, avšak neprávem. Právní názor jí hájený odporuje zásadě § 4 tr. zák., podle níž trestný čin může být spáchán i na osobách, které si škodu (jež se jim způsobuje) přejí nebo k ní svolují. Zásadu tu je vztahovati i na přečiny a přestupky, ač § 4 tr. zák. není v § 239 tr. zák. citován. (Stoss, Lehrbuch des österreichischen Strafrechtes, 2. vyd., str. 157; Altmann, Kommentar zum österreichischen Strafgesetz, str. 58, 684; Miřička, Rakouské trestní právo hmotné [přednášky z roku 1925], str. 61 a násl.; Ritter, str. 105; rozh. čís. 3395 víd. sb. a j. Jiného mínění je ovšem Finger I. str. 660, 661). Zmíněné zásadě nelze ovšem přiznati platnost pro všechny trestné činy. Svolil-li nositel právního statku k jeho porušení neb ohrožení, vylučuje to protiprávnost a tím i trestnost skutku pachatelova, bylo-li svolení to dáno opravdově a dobrovolně osobou k dispozici takové způsobitou a oprávněnou. Právo k takovému disponování právním statkem však přísluší jeho nositeli jen,

pokud tu není přímého veřejného zájmu na tom, aby právní statek, o který jde, byl chráněn i proti vůli jeho nositele. Svolením poškozeného neb ohroženého ke skutku pachatelovu pokud se týče k poškození neb ohrožení právního statku, jež se tímto skutkem způsobuje, je proti-právnost a tím i trestnost skutku vyloučena u všech trestných činů soukromožalobných, ježto tu není veřejného zájmu na jich stíhání, dále u takových trestných činů, při nichž nesvolení poškozeného neb ohroženého je výslovně prohlášeno za znak skutkové podstaty trestného činu (jako na příklad při krádeži), a u trestných činů, které podle povahy své nemohou býti spáchány na svolujícím (jako na př. při většině deliktů proti majetku a svobodě). Naproti tomu platí zásada § 4 tr. zák. ve všech případech, kde útok pachatelův trestním zákonem zapovězený směřuje proti právnímu statku, jež trestní zákon chrání v přímém veřejném zájmu i proti vůli osoby skutkem pachatelovým dotčené. K těmto nositelem právního statku nezcizitelným právním statkům patří zejména právní statky života a tělesné bezpečnosti, tedy i zdraví (viz uvedenou literaturu a rozhodnutí č. 4194 víd. sb.). V souzeném případě bylo skutkem obžalované ohroženo zdraví Karla F-a. Právní statek zdraví je zákonem ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n. o potírání pohlavních nemocí nepochybně chráněn v přímém veřejném zájmu i proti vůli nositelů tohoto právního statku. To vysvětluje z četných ustanovení tohoto zákona, zejména z ustanovení §§ 2—8, 12 a 16. Podle toho šlo o útok na právní statek, jehož F. se nemohl svolením ke skutku obžalované platně vzdáti. Zaujal-li tedy nalézací soud ve svém rozsudku stanovisko, že skutečnost, že F. věděl o tom, že obžalovaná je nakažena, a přes to na ní žádal, aby s ním souložila, je pro posouzení viny obžalované nerozhodnou, t. j. že nemění nic na tom, že se obžalovaná dopustila uvedeným skutkem přečinu podle § 18, odst. 2 zák. ze dne 11. července 1923, čís. 241 sb. z. a n., nelze mu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci.

Čís. 4933.

Zásada §§ 3, 233 tr. zák., podle níž se neznalostí zákona nemůže nikdo omlouvatí, platí bezvýjimečně nejen pro obor trestního zákona čís. 117/1852, nýbrž i pro celý obor t. zv. vedlejších trestních zákonů, za něž je pokládati i pozdější zákony, jež obsahují vedle trestně-právních norem i jiné normy, ovšem jen, pokud jde o jejich trestně-právní obsah (na př. zák. č. 9/1924).

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 673/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako senátu mládeže ze dne 23. června 1932, jímž byl obviněný (mladistvý) podle § 259 čís. 3 tr. zák. zproštěn z obžaloby pro provinění podle § 24 zákona ze dne 30. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný